

Prowadzący:

dr Michał Bernaczyk

Katedra Prawa Konstytucyjnego

Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Konsultacje w semestrze zimowym 2014/2015:

Wtorek: 7:45-9:45

pokój 412 (IV piętro, budynek "A", ul. Uniwersytecka 22-26)

kontakt telefoniczny: 071-3752311, e-mail: m.bernaczyk@prawo.uni.wroc.pl

**Program ćwiczeń z przedmiotu „Prawo konstytucyjne” dla grup nr 1, 2, 3 i 4
I roku SSP w semestrze zimowym 2014-2015**

Warunki zaliczenia przedmiotu: Warunkami zaliczenia materiału z semestru są:

- 1) ustna odpowiedź na konsultacjach obejmującą całość materiału (po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z prowadzącym),
albo
- 2) pozytywna weryfikacja wiedzy i umiejętności na ostatnich zajęciach (patrz zajęcia nr 7).

W razie pytań i wątpliwości dot. zakresu materiału lub warunków uzyskania zaliczenia proszę o kontakt na konsultacjach. Nieobecność na zajęciach wymaga zreferowania zagadnień na dyżurze.

UWAGA: Na zajęcia obowiązuje aktualny stan prawny (a nie stan prawny ujawniony w podręczniku!). Teksty (nieoficjalne) aktów prawnych można pobrać z bazy sejmowej Systemu Informacyjnego Sejmu pod adresem www.sejm.gov.pl podstrona → PRAWO → Internetowy System Aktów Prawnych (łącznie bezpośrednio: <http://isip.sejm.gov.pl/prawo/index.html>). Zalecam pobieranie wersji ujednoliconej (nie mylić z tekstem jednolitym!). Istnieje możliwość pobierania oficjalnych aktów prawnych ze strony Rządowego Centrum Legislacji pod adresem <http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/dzienniki.html>. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego jest dostępne na stronie www.trybunal.gov.pl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest dostępne w bazie danych *Supremus* na stronie www.sn.pl. W sieci lokalnej WPAiE i czytelni komputerowej WPAiE można nieodpłatnie korzystać z komercyjnych baz danych (np. System Informacji Prawnej LEX, Legalis). Literatura przedmiotu i orzecznictwo dostępne w czytelni i wypożyczalni WPAiE U.Wr. (<http://www.bu.uni.wroc.pl/katalog/>).

1. Organizacja zajęć. Przedmiot i nauka prawa konstytucyjnego. Źródła prawa konstytucyjnego.

I. Informacje organizacyjne

II. Przedmiot, pojęcie i nauka prawa konstytucyjnego:

1. „Prawo konstytucyjne” jako dziedzina systemu prawa.
2. Ewolucja terminologiczna i jej determinanty („prawo polityczne”, „prawo państwowe”, „prawo konstytucyjne”)
3. Nauka prawa konstytucyjnego

- a) Zadania nauki prawa konstytucyjnego
- b) Nauka prawa konstytucyjnego a inne dziedziny nauk prawnych
- c) Metody badawcze

III. Konstytucja

- 1. Współczesna definicja „konstytucji”.
- 2. Geneza konstytucji i czynniki warunkujące jej rozwój.

2. Konstytucja i jej charakter. Stosowanie konstytucji

I. Cechy szczególne konstytucji (z uwzględnieniem Konstytucji RP z 2.04.1997 r.)

- a) Najwyższa moc prawna konstytucji i jej konsekwencje.
- b) Tryb uchwalania konstytucji. Transformacja ustrojowa w Polsce.
- c) Tryb zmiany konstytucji. Pojęcie zmiany konstytucji i jej rodzaje. Nowelizacje Konstytucji RP z 1997 r.
- d) Szczególna nazwa.
- e) Forma, systematyka, hierarchia norm.

II. Funkcje konstytucji

III. Wykładnia konstytucji i stosowanie konstytucji (stosowanie samoistne i współstosowanie)

IV. Źródła prawa konstytucyjnego

- 1. Pojęcie źródeł prawa konstytucyjnego w świetle Konstytucji RP.
- 2. Pojęcie „zamkniętego systemu źródeł prawa”.
- 3. Ogólna charakterystyka poszczególnych źródeł prawa i kontrowersje co do ich charakteru.

Wymagana literatura podstawowa: Bogusław Banaszak, Prawo konstytucyjne, 5. Wyd. Warszawa 2010; s. 1-33; 34-104. **Akty normatywne niezbędne do pracy na ćwiczeniach (jeżeli nie podano poszczególnych części aktu, to wymagana jest znajomość w całości!):** Konstytucja RP (preambuła, rozdziały I, III, XII, XIII).

3. Procedury stanowienia prawa. Postępowanie ustawodawcze. Procedura wydawania rozporządzeń. Rozporządzenie z mocą ustawy. Akty prawa miejscowego. Specyfika aktów kierownictwa wewnętrznego. Multicentryczność systemu źródeł prawa.

I. Multicentryczność systemu źródeł prawa

- 1. Prawo międzynarodowe jako źródło prawa w RP. Ratyfikowana umowa międzynarodowa.
- 2. Prawo Unii Europejskiej (akty prawa ponadnarodowego).
 - 2.1. Zjawisko „multicentryczności”. Współistnienie systemu prawa krajowego i ponadnarodowego.
 - 2.2. Źródła prawa wspólnotowego. Prawo „pierwotne” i „wtórne (pochodne)”
 - 2.3. Traktaty założycielskie WE i UE.
 - 2.4. Rozporządzenia.
 - 2.5. Dyrektywy.
 - 2.6. Decyzje.
 - 2.7. Źródła prawa w II i III filarze Unii Europejskiej.

II. Procedura wydawania rozporządzeń. Rozporządzenie z mocą ustawy

1. Rozporządzenie z mocą ustawy.

- 1.1. Przesłanki wydania rozporządzenia z mocą ustawy,
- 1.2. Szczególna treść i ograniczenia zakresu przedmiotowego.

2. Rozporządzenie.

- 2.1. Konstrukcja szczegółowego upoważnienia
- 2.2. Tryb projektowania i wydawania rozporządzenia. Wysłuchanie publiczne dot. projektów rozporządzeń

III. Akty prawa miejscowego

IV. Akty prawa wewnątrznie obowiązującego

Wymagana literatura podstawowa: Bogusław Banaszak, Prawo konstytucyjne, 5. Wyd. Warszawa 2010; s. 48-94; 144-170; 204-216; 295-300. **Akty normatywne niezbędne do pracy na ćwiczeniach:** Konstytucja RP (rozdział III, art. 118-124, rozdział XI, XII), ustawa z dnia 14.04.2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2000, Nr 39, poz. 443 ze zm.), ustawa z 20.07.2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (wymagana znajomość w całości), ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2002.156.1301 ze zm.), uchwała nr 49 z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P.2013.979; proszę zwrócić uwagę na rozdziały 2,5 i 8 Działu III regulaminu), ustawa z 7.07.2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U.05.169.1414 ze zm.);

4. Procedury stanowienia prawa.

Postępowanie ustawodawcze (...) - ciąg dalszy

III. Procedura ustawodawcza

I. Ogólne informacje o procesie ustawodawczym.

1. Wniesienie projektu ustawy do Sejmu. Inicjatywa ustawodawcza i wymogi formalne projektu.
2. Zasada „trzech czytań”. Przebieg I, II, III czytania, ze szczególnym uwzględnieniem zadań komisji sejmowych.
3. Lobbying w parlamentarnej procedurze tworzenia prawa. Regulaminowa konkretyzacja prowadzenia działalności lobbingsowej w Sejmie i w Senacie. Wysłuchanie publiczne dot. projektów ustaw.
4. Postępowania w Senacie z ustawą uchwaloną przez Sejm. Zagadnienie poprawek senackich.
5. Udział Prezydenta w procesie ustawodawczym (ogólne informacje).
6. Zasada jawności prawa. Ogłoszenie ustawy.

Wymagana literatura podstawowa: Bogusław Banaszak, Prawo konstytucyjne, 5. Wyd. Warszawa 2010; s. 165-204; 295-300. **Akty normatywne niezbędne do pracy na ćwiczeniach:** Konstytucja RP

(ze szczególnym uwzględnieniem rozdziału III, art. 118-124, rozdział XI i XII), ustawa z 20.07.2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (wymagana znajomość w całości - Dz.U.07.68.449 t.j. ze zm.), ustawa z 7.07.2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (wymagana znajomość w całości - Dz.U.05.169.1414 ze zm.); Regulamin Sejmu (Dział II rozdziały 1-6, Działu IV i IVa); Regulamin Senatu (art. 37-38, 60, 63, Dział VII-IX).

5. Pojęcie organu państwowego. Typologia organów

1. Propozycje definicji organów państwowych w nauce i orzecznictwie
2. Podziały organów państwowych i ich przykłady na gruncie Konstytucji RP (organy jednoosobowe, wieloosobowe; organy centralne i terenowe, organy kadencyjne i organy powoływane na czas nieokreślony; typologia organów wg. kryterium sposobu powoływania ich piastunów; podział organów ze względu na tryb pracy)
3. Aspekty podziału władz (funkcjonalny, organizacyjny, personalny).
4. Zasada podziału i równowagi władz w świetle orzecznictwa TK.

Wymagana literatura podstawowa: Bogusław Banaszak, Prawo konstytucyjne, 5. Wyd. Warszawa 2010

6. Forma państwa i systemy rządów

1. Pojęcie „systemu rządów”
2. Rodzaje systemu rządów
 - 2.1. System prezydencki (na przykładzie USA)
 - 2.2. System parlamentarny (na przykładzie ZKBiP oraz Francji)
 - 2.3. System dyktatorialny
 - 2.4. System prezydencki
3. System rządów w Konstytucji RP z 1997 r.

Wymagana literatura podstawowa: Bogusław Banaszak, Prawo konstytucyjne, 5. Wyd. Warszawa 2010; s. 524-535, 607-612. **Zalecana literatura dodatkowa:** Bogusław Banaszak, Porównawcze prawo konstytucyjne współczesnych państw demokratycznych, Zakamycze 2004 (lub nowsze wydania), 532-562.

7. Sprawdzenie wiadomości oraz rozwiązywanie kazuś

© 2014, Michał Bernaczyk